

6. Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб від 23 липня 1996 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_788#Text

7. Дутка Р. Запобігання та врегулювання конфлікту інтересів як адміністративно-правовий інститут. Підприємництво, господарство і право. 3/2020. С. 135–140.

8. Загальні правила етичної поведінки державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування: Наказ Національного агентства з питань державної служби від 05.08.2016 № 158. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1203-16#n13>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-544-3-11>

ПРОБЛЕМА ЗАПОБІГАННЯ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Деревянко Наталія Зеновіївна

*доктор філософії в галузі права, доцент,
декан юридичного факультету*

*Міжнародного економіко-гуманітарного університету
імені академіка Степана Дем'янука
м. Рівне, Україна*

Насильницька злочинність у місцях несвободи Державної кримінально-виконавчої служби України (далі ДКВС України) є не тільки небезпечним посяганням на цілі і завдання правосуддя, нормальну роботу установ виконання покарань ДКВС України, а являє собою реальну загрозу життю і здоров'ю засудженим, і персоналу місць несвободи.

Беззаперечно вчинення засудженим в місцях несвободи ДКВС України нового кримінального правопорушення це надзвичайна подія, або як його назвав І.М. Копотун надзвичайна подія кримінального характеру в кримінально-виконавчій установі [1, с. 40].

Отже, кримінальні правопорушення, вчинені засудженими в місцях несвободи ДКВС України, завжди отримують широкий громадський резонанс, є об'єктом обговорення українськими і міжнародними правозахисними організаціями, нерідко надають їм політичне забарвлення.

Вивчаючи насильницьку злочинність в місцях несвободи ДКВС України ми не могли обійти визначення терміну «насильство», яке

застосовується для опису різних явищ і визначається в широкому і у вузькому сенсах.

З одного боку насильство поєднує у собі навмисність і фактичне вчинення акту насильства, а з іншого воно залежне від результату настання наслідків. У Особливій частині Кримінального кодексу України поняття «насильство» вживається в більш ніж 40 статтях Особливої частини як конструктивна або кваліфікуюча ознака ряду кримінальних правопорушень або окремих їх видів.

За результатами дослідження, ми можемо з упевненістю стверджувати, що насильство є складним соціальним явищем не тільки в суспільстві, але і в місцях несвободи ДКВС України, де дана проблема є особливо гострою. На підставі проведеного дослідження, нам вдалося встановити, що в установах виконання покарань, крім ряду злочинів проти статевої свободи, життя і здоров'я людини, насильство також присутній і пенітенціарних злочинах (ст. 392, ст. 393 КК України) і може виявлятися в трьох формах:

1) застосування насильства, яке не є небезпечним для життя чи здоров'я, відносно засудженого, або співробітника місця позбавлення волі або місця утримання під вартою у зв'язку із здійсненням ним службової діяльності;

2) застосування насильства, небезпечного для життя чи здоров'я, відносно засудженого, або співробітника місця позбавлення волі або місця утримання під вартою у зв'язку із здійсненням ним службової діяльності;

3) загроза застосування насильства по відношенню до засудженого, або співробітника місця позбавлення волі або місця утримання під вартою у зв'язку із здійсненням ним службової діяльності.

Аналізуючи диспозиції норм КК України вітчизняний вчений О. Ведмицький дійшов висновку, що законодавець в поняття насильства включає заподіяння смерті, тяжкого, середньої тяжкості і легкого шкоди здоров'ю людини, нанесення побоїв чи вчинення інших насильницьких дій, які завдали фізичного болю потерпілому [3, с. 14].

При цьому низка кримінальних правопорушень, що вчинюються засудженими в місцях несвободи ДКВС України, властиві лише для цієї категорії осіб, оскільки їх вчинення можливе тільки під час відбування покарань. Зокрема до них належать:

1) ухилення від покарання, не пов'язаного з позбавленням волі (ст. 389);

2) ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі та у виді позбавлення волі (ст. 390);

3) злісна непокора вимогам адміністрації установи виконання покарань (ст. 391);

4) дії, що дезорганізують роботу установ виконання покарань (ст. 392);

5) втеча з місця позбавлення волі або з-під варти (ст. 393);

6) втеча із спеціалізованого лікувального закладу (ст. 394) [3].

Квінтстенцією проведеного дослідження, є висновок про те, що насильство є складним соціальним явищем не тільки в суспільстві, але і в місцях несвободи ДКВС України, де дана проблема є особливо гострою.

Література:

1. Ведмідський О. В. Втеча в'язнів з місць несвободи (міжгалузеве дослідження) : монографія / О. В. Ведмідський, А. І. Богатирьов, О. О. Некрасов. К. : ВД «Дакор», 2015. 228 с.

2. Копотун І. М. Поняття надзвичайних подій кримінального характеру в кримінально-виконавчих установах. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2012. № 3. С. 39–42.

3. Кримінальний кодекс України. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення 01.09.2025).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-544-3-12>

НЕЗАКОННЕ ЗБАГАЧЕННЯ: МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ, УКРАЇНСЬКИЙ ДОСВІД ТА ПРОБЛЕМИ ЕФЕКТИВНОСТІ

Драгоненко Анна Олександрівна

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального права та криминології,

Донецький державний університет внутрішніх справ

м. Кропивницький, Україна

Корупція є глобальною проблемою сучасності, що загрожує демократичним інститутам, економічному розвитку та правам людини. Особливе місце серед корупційних кримінальних правопорушень займає незаконне збагачення, яке уособлює сутність зловживання владними повноваженнями для отримання майнових переваг. У 2003 році Україна, ратифікувавши Конвенцію ООН проти корупції, взяла на себе зобов'язання криміналізувати незаконне збагачення, проте процес імплементації цього положення супроводжувався численними дискусіями й викликами.